

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 31 grudnia 2015 r.

w sprawie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 29 grudnia 2015 r. ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 4 w pkt 8 wyrazy „art. 14 ustawy” zastępuje się wyrazami „art. 3 pkt 11 ustawy”;
- 2) w art. 5:
  - a) skreśla się użyte po raz pierwszy w ust. 1 i 2 oraz w ust. 4 i 7 wyrazy „przez podatnika”;
  - b) w ust. 3 w zdaniu pierwszym wyrazy „sporządzonego przez podatnika na zasadach określonych w ust. 1” zastępuje się wyrazami „ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy”;
- 3) w art. 5:
  - a) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Wartość tę oblicza się łącznie dla wszystkich podatników zależnych lub współzależnych pośrednio lub bezpośrednio od jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą.”;
  - b) w ust. 3 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „będących instytucjami pożyczkowymi”;
- 4) w art. 5 w ust. 4 wyrazy „art. 127 ustawy” zastępuje się wyrazami „art. 126 ustawy”;

- 5) w art. 5:
  - a) w ust. 4 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6,”,
  - b) w ust. 8 skreśla się wyraz „dodatkowo”;
- 6) w art. 5 skreśla się ust. 5;
- 7) w art. 5 w ust. 6 na końcu dodaje się wyrazy „, jeżeli aktywa te zostały opodatkowane w banku spółdzielczym”;
- 8) w art. 5 w ust. 9 wyrazy „o połowę wartości” zastępuje się wyrazami „o wartość”;
- 9) w art. 5 w ust. 9 skreśla się wyrazy „instytucji kredytowej w celu uzupełnienia jej zasobów pieniężnych”;
- 10) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy podatników, w przypadku których wielkość podstawy opodatkowania określona zgodnie z art. 5 ust. 1–3, po zastosowaniu obniżek określonych w art. 5 ust. 4–10, nie powoduje powstania obowiązku wpłacenia podatku na rachunek właściwego urzędu skarbowego.”;
- 11) w art. 9 w ust. 1 skreśla się wyrazy „, a w przypadku podatnika, o którym mowa w art. 4 pkt 2, 3, 7 albo 8 – naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo ze względu na siedzibę oddziału”;
- 12) skreśla się art. 12;
- 13) w art. 13:
  - a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „pkt 68” zastępuje się wyrazami „pkt 69” oraz wyrazy „pkt 69” zastępuje się wyrazami „pkt 70”,

- b) pkt 69 oznacza się jako pkt 70;
- 14) w art. 14 wyrazy „dokonują obliczenia podatku i składają deklarację” zastępuje się wyrazami „dokonują obliczenia i wpłaty podatku oraz składają deklarację”;
- 15) w art. 15 skreśla się wyraz „cywilnoprawnych”.

MARSZAŁEK SENATU

Stanisław KARCZEWSKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 31 grudnia 2015 r. Senat rozpatrzył ustawę o podatku od niektórych instytucji finansowych i uchwalił do niej 15 poprawek.

Poprawka nr 1 koryguje odesłanie. Przepis art. 4 pkt 8 ustawy odsyła do art. 14 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, czyli jednego z przepisów merytorycznych tej ustawy. Tej techniki legislacyjnej nie powtarzają inne przepisy art. 4. Poprawka Senatu ujednolica przepisy odsyłając do „słowniczka” ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Poprawka nr 2 koryguje rozwiązania art. 5 ustawy. Przepisy te przyjmują, że podstawa opodatkowania jest obliczana jako nadwyżka sumy wartości aktywów podatnika, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, „ustalonego przez podatnika”. Podstawę opodatkowania obniża się o „ustaloną przez podatnika” wartość funduszy własnych. Takie rozwiązanie może sugerować, że wskazane obliczenia nie są wartościami obiektywnymi, a są wartościami subiektywnie (dowolnie) ustalonymi przez podatnika. Aby uniknąć takiej interpretacji Senat wykreślił sformułowanie wskazujące, że wartości te są ustalane „przez podatnika”. Dodatkowo Senat zauważył, że przepis art. 5 ust. 3 ustawy wskazuje na zestawienie obrotów i sald „sporządzone”, a nie jak chcą inne przepisy „ustalone” przez podatnika. Racjonalny ustawodawca dla oznaczenia jednakowych pojęć używa jednakowych określeń. Stąd zasadne jest ujednoczenie przepisów.

Poprawka nr 3 poszerza regulacje ustawy dotyczące grup kapitałowych. Zgodnie z ustawą za podstawę opodatkowania przyjmuje się nadwyżkę sumy wartości aktywów podatnika, wynikającą z zestawienia obrotów i sald w rozumieniu ustawy o rachunkowości. W przypadku podatników będących instytucjami pożyczkowymi, w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim, wartość tę oblicza się łącznie dla wszystkich podatników będących instytucjami pożyczkowymi zależnych lub współzależnych pośrednio lub bezpośrednio od jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą. Senat uznał za zasadne aby tożsamą regulacją objąć podatników, o których mowa w art. 4 pkt 5–8 ustawy, czyli krajowe zakładów ubezpieczeń i krajowe zakłady reasekuracji oraz oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i reasekuracji.

Poprawka nr 4 koryguje błędne odesłanie. Właściwym powinno być odesłanie do przepisu statuującego instytucję obowiązkowych funduszy własnych banków, czyli art. 126, a nie art. 127 Prawa bankowego.

Poprawka nr 5 wykreśla nieprecyzyjne zastrzeżenia. Na wzajemne relacje pomiędzy odliczeniami z art. 5 ust. 4–10 ustawy ma wskazywać, dokonane w ust. 4 tego artykułu, zastrzeżenie do ust. 5 i 6. Zastrzeżenie to jest niepełne. Nie odsyła bowiem do ust. 8, 9 i 10. Wątpliwość może też budzić wskazanie na możliwość „dodatkowego” obniżenia podstawy opodatkowania jedynie w przepisie ust. 8.

Poprawka nr 6 skreśla przepis stanowiący o odrębnych zasadach pomniejszania podstawy opodatkowania banków spółdzielczych o fundusze własne. Senat uznał, że do zastosowania tego odliczenia znajdzie zastosowanie bezpośrednio art. 5 ust. 4. Poprawka usuwa jednocześnie wątpliwość związaną z nieadekwatnym odesłaniem w art. 5 ust. 5 rozpatrywanej ustawy do art. 167 ustawy – Prawo spółdzielcze. Ten ostatni przepis, zgodnie z systematyką Prawa spółdzielczego, dotyczy spółdzielni produkcji rolnej.

Poprawka nr 7 modyfikuje zasady ustalania podstawy opodatkowania banku zrzeszającego banki spółdzielcze w rozumieniu ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Senat stanął na stanowisku, że zasadnym jest aby bank zrzeszający mógł obniżyć podstawę opodatkowania o wartość środków zgromadzonych na rachunkach zrzeszonych banków spółdzielczych, jedynie jeśli środki te były uprzednio opodatkowane w banku spółdzielczym.

Poprawka nr 8 modyfikuje przepis stanowiący o odliczeniach od podstawy opodatkowania dokonywanych na podstawie art. 5 ust. 9 ustawy. W opinii Senatu zasadnym jest poszerzenie możliwości obniżenia podstawy opodatkowania – nie o połowę, a o całość aktywów nabytych przez podatnika od Narodowego Banku Polskiego (stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowanego przez ten bank).

Poprawka nr 9 ma na celu wyeliminowanie wątpliwości związanych z interpretacją pojęcia „instytucji kredytowej”, na tle art. 5 ust. 9 rozpatrywanej ustawy. Zgodnie z art. 42 ustawy o Narodowym Banku Polskim, NBP może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Tymczasem przepis art. 5 ust. 9, w brzmieniu uchwalonym przez Sejm, wskazuje na instytucję kredytową jako beneficjenta takiego kredytu. Może to rodzić wątpliwości związane z ustaleniem zakresu podmiotowego pojęcia „instytucji kredytowej”. Sam przepis art. 42 ustawy o Narodowym Banku Polskim w

to miejsce posługuje się określeniem „bank”. Rozpatrywana ustawa stanowi jedynie o oddziale instytucji kredytowej w rozumieniu Prawa bankowego. Odmienną definicję instytucji kredytowej przyjmuje też ustawa o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego. Zaproponowana poprawka pozostawia samo odesłanie wprost do przepisu dotyczącego udzielania przez NBP kredytu refinansowego, bez wskazywania na warunki udzielenia tego kredytu.

Poprawka nr 10 zakłada, że obowiązkiem złożenia deklaracji podatkowej mają być objęci wszyscy podatnicy, u których wysokość aktywów na koniec miesiąca uzasadnia odprowadzenie podatku. Powyższe powinno być celem przepisu art. 8 ust. 2 ustawy. Tymczasem przepis ten, w sposób niezamierzony, zwalnia z obowiązku złożenia deklaracji oraz obliczenia i wpłacenia podatku, także tych podatników, którzy podatek, ze względu na wielkość aktywów, zapłacić powinni. Zgodnie z art. 5 ust. 1 (2 i 3) podatnik będzie obowiązany do zapłaty podatku jeśli powstanie u niego nadwyżka wartości aktywów ponad kwotę 4 mld (2 mld zł, 200 mln zł). Kwota, od której należy odprowadzić podatek, może więc być niższa niż 4 mld (2 mld zł, 200 mln zł). Tymczasem, zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 (2 i 3) obowiązkiem obliczenia i wpłacenia podatku objęci będą tylko ci podatnicy, u których podstawa opodatkowania jest wyższa niż 4 mld (2 mld zł, 200 mln zł). Dodatkowo, należy założyć, że poprawiany przepis powinien odnosić się zarówno do podstawy opodatkowania jak i odliczeń od tej podstawy.

Poprawka nr 11 skreśla zbędny fragment przepisu. Zgodnie z ustawą podatnikami są oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych oraz oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych oddziałów reasekuracji, pomimo, że nie są one odrębnymi bytami prawnymi, od swoich jednostek macierzystych. W konsekwencji przyjęcia podmiotowości podatkowej wskazanych oddziałów, przepis art. 9 powinien stanowić o właściwości naczelnika urzędu skarbowego bez rozróżnienia, czy podatnikiem jest podmiot posiadający osobowość prawną, czy też nie posiadający osobowości oddział.

Poprawka nr 12 skreśla normatywnie zbędny przepis. Zgodnie z art. 12 ustawy do podatku od aktywów niektórych instytucji finansowych nie stosuje się zwolnień ani ulg podatkowych określonych w przepisach odrębnych. Senat zauważył, że w systemie prawa nie ma przepisów odrębnych, do których przepis ten odsyła.

Poprawka nr 13 zmierza do prawidłowego wprowadzenia zmiany do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Z dniem 1 stycznia 2016 r. przepis art. 16 tej ustawy zostanie uzupełniony o nowy pkt 69 (zgodnie z przepisami zmieniającymi ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) stąd nowowprowadzany punkt do tego artykułu powinien być oznaczony jako punkt 70.

Poprawka nr 14 ujednocila przepis przejściowy z przepisem materialnym ustawy. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy podatnicy są obowiązani, nie tylko do złożenia deklaracji i obliczenia podatku, ale także do jego zapłaty.

Poprawka nr 15 skreśla zbędny wyraz. Senat zauważył, że umowy, o których mowa w art. 15 ustawy mogą być tylko umowami „cywilnoprawnymi”.